

tagen af Ministeriet og Stiftsøvrigheden, ville disse samme BillighedsHensyn kunne tages, og man vil have et Udgangspunkt i de Priser, hvortil der fra de samme Stiftelser eller i de samme Stifter hidtil er folgt. Man vil gaae frem paa samme Maade med noget Hensyn til de forandrede Conjuncturer, og Sagen vil da let ordne sig, men ved Loven, siger jeg, kommer man til et andet Resultat. Derfor har man søgt at raade Bod paa den Ubillighed, der derved opstaaer, ved det Forslag, der er gjort om en Tilføielse til § 2. Dette Forslag overrasker mig ikke som gaende meget vidt. Jeg har selv ogsaa bragt det paa Bane, at naar Loven skulde gives, maatte et saadant Correctiv komme til, men jeg anseer dette for at være et meget uheldigt Correctiv. For det Første fastsætter det en Grændse, indenfor hvilken Rettelsen af Taxationsprisen skal holde sig. Denne Grændse kan i de allerfleste Tilfælde være vid nok, men der kan være Tilfælde, hvor den Billighed, der tilsigtes, ikke kan opnaaes indenfor denne Grændse. Man maa nemlig huske paa, at der er kun Tale om at eftergive en vis Deel af Kjøbesummen, medens Arveskæftaafgiften ikke kan forandres og Eftergivelse dert ikke kan stee. Derimod kan jeg meget godt finde mig i, at Administrationerne af enkelte Stiftelser i Almindelighed og Ministeriet udarbejde Planer, som opstille almindelige Billighedsprinciper som Instrux for Vedkommende, men jeg kan ikke finde mig i, at der overgives Ministeriet Ret til i enkelte Tilfælde, hvor Taxationen allerede har fundet Sted, at gjøre Forandringer, og jeg anseer det for lidet ønskeligt. Der vil opstaae en Stræben fra de enkelte Brugere efter at opnaae en lavere Præis end Taxationen, og naar ikke Alle opnaae det, vil der opstaae Klage og Misforholdelse og Ministeriets Fremgangsmaade vil blive meget forskelligt bedømt, og jeg er bange for, at Ministeriet vil søge Udveie. Det vil maaskee foretage i Almindelighed Reduction af Taxationssummen. Det anseer jeg heller ikke for en rigtig Fremgangsmaade; de individuelle Omstændigheder bør virkelig komme mere i Betragtning. Af disse Grunde er det, at jeg ikke har kunnet tiltræde dette Forslag om, at der skulde søies Noget til.

Jeg for mit Vedkommende antager ikke, at man denne Gang kan eller bør komme til at tiltræde det. Jeg troer derfor, at der først vil blive virkelig Spørgsmaal om, om en Lov som den nærværende er nødvendig, naar det skulde vise sig, at man ikke ad administrativt Veie ved Ministeriets Virksomhed kan opnaae det samme Resultat; men er det Tilfældet, saa ønsker jeg for min Deel, at Loven skal foreligge i den Form, den havde, for at man ikke skal have ved et altfor let og ikke heldigt Middel tilbækset en Mangel, der trænger til en alvorligere Bearbejdelse. Hele Spørgsmaalet om disse Taxationer baade her og ved § 8, hvor der tales om Taxationscommissionernes Sammensætning, maa undergaae en grundigere Bearbejdelse, end der er mulig i dette Dreblik. Jeg er for min Deel saa gjennemtrængt af Følelsen af, at det er en særlig Veie at komme ind paa en saadan Commission, som man foreskriver Noget, som man i Grunden frygter for, at den ikke kan eller vil udføre, at jeg derfor, naar der skulde blive Spørgsmaal denne Gang om endelig at stemme, vilde meget betænke mig paa at stemme for Loven. Jeg vil forbeholde mig dette Votum. Jeg siger, at Commissionerne ville ikke lettelig kunne udføre, hvad der lovligt paaligger dem. Jeg troer, at der vil være en saadan Stemning mod det Resultat, der fremkommer ved en virkelig Taxation efter Priserne i Handel og Vandel, at Taxationscommissionairene baade fra Ministeriet og fra Stiftsøvrighederne og fra de Befolkninger paa Fæstegodserne, som de ville saa at gjøre med, og fra mange Hensyn, der ellers paatrænge sig, ville modtage Indtryk, der gjøre dem det umuligt at udføre Taxationen saaledes, som Lovens Ord foreskriver.

M. P. Bruun: Jeg kan ikke see rettere, end at endeel af, hvad den ærede sidste Taler ansøgte imod Tilføielsen til § 2, egentlig snarest er rettet imod Lovens Antagelse i dens Heelhed, imod hvilken han ogsaa har udtalt sig. Tilføielsen til § 2 tilsigter jo, naar man bedømmer den rigtigt, kun at stille Regjeringen med frie Hænder ligeoverfor Loven i dens Udførelse. Selve Lovforslaget, saaledes som det foreligger fra det andet Thing, bes-